Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0230

Enoten odziv na nedavne ruske kršitve zračnega prostora in kritične infrastrukture držav članic EU

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. oktobra 2025 o enotnem odzivu na nedavne ruske kršitve zračnega prostora in kritične infrastrukture držav članic EU (2025/2901(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Ustanovne listine OZN in temeljnih načel mednarodnega prava,

– ob upoštevanju členov 42(7) in 24(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU),

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ukrajini in Rusiji,

– ob upoštevanju bele knjige z naslovom „Bela knjiga o prihodnosti evropske obrambe – pripravljenost do leta 2030“ in svoje resolucije z dne 12. marca 2025 o tej temi[1],

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2025/1106 z dne 27. maja 2025 o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije[2],

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 5. marca 2024 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za evropsko obrambno industrijo ter okvira ukrepov za zagotovitev pravočasne razpoložljivosti in dobave obrambnih proizvodov (COM(2024)0150),

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ukrajini in Rusiji, zlasti tistih, ki so bile sprejete po obsežni ruski invaziji na Ukrajino februarja 2022 in priključitvi Krimskega polotoka 19. februarja 2014,

– ob upoštevanju mednarodnega pravnega okvira za preprečevanje terorizma in boj proti njemu, vključno z resolucijo varnostnega sveta

---

1 UL C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

2 UL L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

OZN št. 2341 o zaščiti kritične infrastrukture pred terorističnimi dejanji, sprejeto 13. februarja 2017,

– ob upoštevanju govora predsednice Komisije Ursule von der Leyen 10. septembra 2025 o stanju v Uniji,

– ob upoštevanju izjave generalnega sekretarja Nata Marka Rutteja 10. septembra 2025 o tem, da so ruski droni kršili poljski zračni prostor,

– ob upoštevanju govora podpredsednika poljske vlade Radosława Sikorskega na izrednem zasedanju varnostnega sveta OZN 22. septembra 2025,

– ob upoštevanju izjave o kršitvi estonskega zračnega prostora, ki jo je 22. septembra 2025 na izrednem zasedanju varnostnega sveta OZN podala visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Kaja Kallas,

– ob upoštevanju izjave Severnoatlantskega sveta z dne 23. septembra 2025 o nedavnih kršitvah zračnega prostora s strani Rusije,

– ob upoštevanju izjave komisarja Andriusa Kubiliusa z dne 26. septembra 2025 po videokonferenci na visoki ravni o obrambnem sodelovanju na vzhodnem krilu,

– ob upoštevanju izjav predsednika Sveta Antónia Coste na tiskovni konferenci po neformalnem srečanju voditeljev držav ali vlad 1. oktobra 2025,

– ob upoštevanju člena 136(2) in (4) Poslovnika,

A. ker je bila Rusija v zadnjih letih večkrat vpletena v hibridno vojskovanje na ozemlju EU, med drugim v kibernetske napade, dezinformacijske kampanje in vmešavanje v volitve, uporabo energije kot orožja, požigalske napade, sabotažo kritične infrastrukture, motenje in slepljenje globalnih satelitskih navigacijskih sistemov (GNSS) (vključno z GPS), pa tudi v vojaške provokacije, vključno s kršitvami zračnega prostora z bojnimi letali in jurišnimi droni dolgega dosega, hkrati pa poskuša širiti strah med državljani EU, destabilizirati politične razmere v državah članicah in zmanjšati podporo EU Ukrajini;

B. ker se ruski vdori v zračni prostor Nata in EU, ki so očitna kršitev suverenosti držav članic in mednarodnega prava, dogajajo od začetka obsežne ruske invazije na Ukrajino in so nedavno dosegli obseg brez primere, zaradi česar se porajajo vprašanja o tem, ali Rusija preizkuša odločenost Nata ali zgolj preusmerja njegovo pozornost in vire od vojne v Ukrajini;

C. ker je ruski dron, ki je nosil razstrelivo, 28. julija 2025 iz Belorusije vstopil v litovski zračni prostor in strmoglavil na vojaški poligon; ker so 4. oktobra 2025 vremenski baloni, ki se uporabljajo za

tihotapljenje, iz Belorusije vstopili v litovski zračni prostor, kar je močno oviralo dejavnosti mednarodnega letališča Vilna;

D. ker je 10. septembra 2025 v sedmih urah približno 20 ruskih dronov priletelo globoko v notranjost države, preden so jih sestrelila letala Nata oziroma so strmoglavili, kar je prvi neposredni vojaški spopad med Natom in Rusijo od začetka obsežne invazije;

E. ker so 19. septembra 2025 tri ruska bojna letala MiG-31 za 12 minut kršila estonski zračni prostor, vstopila v varnostno območje nad poljsko vrtalno ploščadjo v Baltiku in niso upoštevala sporočil pilotov bojnih letal F-35 zveze Nato, nato pa so bila pospremljena nazaj v mednarodni zračni prostor;

F. ker so 25. septembra 2025 iz Litve vzletela madžarska letala Gripen in prestregla formacijo petih ruskih bojnih letal, ki so letela blizu zračnega prostora Nata in niso spoštovala mednarodnih predpisov o varnosti letenja; ker so letala vizualno identificirali zahodno od latvijske obale in nato pospremili iz zračnega prostora Nata;

G. ker so v romunski zračni prostor od februarja 2022 enajstkrat vstopili ruski droni, ob 39 drugih priložnostih pa je na romunsko ozemlje padlo več njihovih delcev; ker je v romunski zračni prostor nedavno, 13. septembra 2025, vdrl tudi ruski dron Geran in sta ga prestregli bojni letali F-16; ker so se podobni incidenti zgodili tudi v Republiki Moldaviji;

H. Danska, Švedska, Norveška, Litva, Francija, Nemčija in Belgija doživele usklajene vpade dronov nad civilnimi in vojaškimi letališči ali vojaškimi objekti ali v njihovi bližini, kar je povzročilo začasno zaprtje letališč;

I. ker nedavni niz vpadov dronov ob Baltiku kaže na veliko hibridno grožnjo varnemu in učinkovitemu izvajanju pobude za enotno evropsko nebo; ker so ti dogodki povzročili škodo na infrastrukturi in gospodarske izgube;

J. ker so bili droni morda izstreljeni s plovil, tudi s plovil ruske flote v senci, ki zaradi izogibanja sankcijam deluje v Baltskem morju;

K. ker so evropski voditelji te incidente razumeli kot namerno provokacijo, ki jo je organizirala Rusija, in kot del vzorca nepremišljenega in neodgovornega ruskega ravnanja, medtem ko Rusija vztrajno zavrača priznanje odgovornosti za te incidente in namesto tega zanika vse dokaze, obtožuje države članice, da potvarjajo poročila o tem, in razširja dezinformacije, da bi diskreditirala EU in njene zaveznike ter krivdo za to naprtila Ukrajini;

L. ker so se zaveznice Nata, tudi Poljska in Estonija, po teh vdorih sklicevale na 4. člen Severnoatlantske pogodbe; ker so države članice EU o vdorih razpravljale na sestankih svojih stalnih

predstavnikov;

M. ker je Nato začel vojaško dejavnost v operaciji Vzhodna straža, da bi zavaroval kritično podmorsko infrastrukturo v Baltskem morju, izboljšal spremljanje pomorskih razmer v odziv na rusko sabotažo in okrepil svojo zračno obrambo vzdolž celotnega vzhodnega krila po incidentu na Poljskem, medtem ko so Finska, Švedska in Danska sodelovale v vaji „Protective Fence 25“ (Varovalna ograja 25) za povečanje obrambne zmogljivosti, odvračanje in pripravljenost razpršenih formacij;

N. ker Rusija od 24. februarja 2022 proti Ukrajini izvaja nezakonito, neizzvano in neupravičeno vojaško agresijo, kar je huda kršitev Ustanovne listine OZN in temeljnih načel mednarodnega prava ter mednarodnega humanitarnega prava; ker ruske sile vztrajno izvajajo sistematične napade z droni in raketami na ukrajinska mesta, kjer merijo na civiliste, pa tudi na reševalna vozila in reševalno osebje; ker uporaba dronov proti jasno prepoznavnim civilnim ciljem, razširjanje posnetkov teh ubojev in objavljanje eksplicitnih groženj v družbenih medijih dokazujejo, da gre za usklajeno državno politiko, katere namen je ustrahovanje prebivalstva in prisilno razseljevanje; ker so bile med nedavnimi napadi zadete stavbe ukrajinske vlade ter misija EU in veleposlaništvo Poljske, kar kaže, da gre za namerne napade Kremlja; ker Rusija mesečno proizvede na tisoče dronov in še povečuje svoje proizvodne zmogljivosti;

O. ker je varnost Ukrajine povezana z evropsko, čezatlantsko in svetovno varnostjo, Rusija pa želi preusmeriti pozornost in bojna sredstva Nata stran od podpore Ukrajini in k obrambi svojega lastnega ozemlja;

P. ker so nekatere države Nata, vključno s Poljsko, opozorile, da so pripravljene sestreliti ruske zrakoplove, ki vstopajo na njihovo ozemlje, Nato pa poudarja, da odločitve o bojnem delovanju proti tem zrakoplovom temeljijo na razpoložljivih obveščevalnih podatkih o grožnji, vključno z namero in oborožitvijo;

Q. ker je stališče ZDA do ruske vojaške agresije proti Ukrajini nepredvidljivo, zaradi česar glavne strateške zaveznice Ukrajine ostajajo EU in njene države članice, in je zato potreben močnejši in enoten evropski odziv za obrambo državljanov EU, regionalne stabilnosti in mednarodnega miru; ker je sodelovanje med EU in ZDA na področju varnosti in obrambe še vedno ključnega pomena in bi ga bilo treba okrepiti; ker so za učinkovito odvračanje ruske agresije potrebna trdna varnostna jamstva, ki jih bodo skupaj usklajevale EU in ZDA;

R. ker sistemi zračne obrambe za zaščito pred brezpilotnimi letalniki temeljijo na kinetičnih bojnih ukrepih ali elektronskih protiukrepih, zlasti motilcih signala, da se prekine nadzor nad droni in/ali povzroči pristanek zrakoplova;

S. ker so danske oblasti za varovanje neformalnega srečanja voditeljev držav in vlad EU, ki bo 1. in 2. oktobra 2025 v Københavnnavnu, v času od 29. septembra do 3. oktobra 2025 prepovedale vse lete civilnih dronov v danskem zračnem prostoru; ker je več držav članic podprlo Dansko pri zagotavljanju teh varnostnih ukrepov za neformalno srečanje;

T. ker je predsednik Sveta António Costa v svoji izjavi 1. oktobra 2025 po neformalnem srečanju voditeljev in voditeljic držav in vlad jasno pokazal pripravljenost za izboljšanje interoperabilnosti zmogljivosti ter močno zavezanost prednostni pobudi Varovanje vzhodnega krila (East Flank Watch), tudi prek koalicij za zmogljivosti, ki jih usklajujejo zadevne vodilne države, in pobude EU za protidronski zid, ter poudaril zavezanost EU in Nata kolektivni obrambi pred konvencionalnimi in hibridnimi grožnjami ter krepitvi varnosti in stabilnosti v regiji;

U. ker bo zaradi nedavnih kršitev zračnega prostora potreben odločen odziv in celovit pristop v prihodnjem načrtu za obrambno pripravljenost do leta 2030;

V. ker bi se moral proces za izgradnjo celovite večplastne obrambe zračnega prostora začeti že po nezakoniti priključitvi Krima; ker odločitve, financiranje, javna naročila in nabave ter operativnost terjajo svoj čas;

W. ker bi utegnilo biti za Bolgarijo, Dansko, Estonijo, Finsko, Nemčijo, Madžarsko, Latvijo, Litvo, Poljsko, Romunijo, Slovaško in Švedsko bistveno, da bi imele na vzhodnem krilu Nata ter ob Baltiku in Črnem morju polno zmogljivost EU za brezpilotne letalnike; ker bi bile za to zmogljivost potrebne znatne evropske naložbe na obrambnem področju v sedanjem in naslednjem večletnem finančnem okviru;

X. ker so nujno potrebni ukrepi za okrepitev tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB), da bi povečali proizvodno zmogljivost obrambne industrije EU, okrepili njeno konkurenčnost in zagotovili oskrbo z obrambnimi proizvodi;

Y. ker so potrebna trajna prizadevanja in naložbe v podporo tehnološkim inovacijam in raziskavam na področju obrambe, da bi podprli tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe ter evropsko strateško avtonomijo;

1. izraža popolno solidarnost z Moldavijo, Dansko, Švedsko, Poljsko, Litvo, Latvijo, Finsko, Romunijo in Estonijo ter z vsemi drugimi državami članicami, ki so izpostavljene ruskim neposrednim grožnjam, vojaškim provokacijam in hibridnemu vojskovanju; meni, da ruski agenti z brezpilotnimi letalniki namerno motijo zračni promet EU, pri čemer so njihova tarča evropske vojaške kritične službe in infrastruktura, ter delovanje političnih institucij EU in držav članic ter da ta dejanja zaostrujejo razmere, povzročajo tveganje napačne presoje, ogrožajo življenja in pomenijo resno

kršitev veljavnih mednarodnih norm ter resno grožnjo za državljane EU ter mir in varnost v Evropi;

2. spodbuja vse pobude, ki omogočajo usklajeno, enotno in sorazmerno ukrepanje EU in držav članic proti vsem kršitvam njihovega zračnega prostora, tudi sestrelitev groženj iz zraka; odločno obsoja nepremišljene in stopnjujoče se ruske dejavnosti, s katerimi krši zračni prostor držav članic EU in Natovih zaveznic Poljske, Estonije, Latvije, Litve in Romunije, pa tudi namerne vdore dronov v smeri kritične infrastrukture na Danskem, Švedskem in Norveškem, ki so del sistematičnega ruskega vojaškega in hibridnega vojskovanja ter provokacija, usmerjena proti EU in njenim državam članicam; izjavlja, da je Rusija v celoti in nedvoumno odgovorna za dejanja v poljskem, estonskem in romunskem zračnem prostoru;

3. pozdravlja odločen in sorazmeren odziv Natovih sil, vključno s prestrezanjem in spremljanjem ruskih bojnih letal iz estonskega zračnega prostora ter sestrelitvijo ruskih dronov na Poljskem; priznava hiter in usklajen odziv oboroženih sil nekaterih držav članic in partneric Nata pri varovanju evropskega neba; v celoti podpira prizadevanja Nata za okrepitev njegovih zmogljivosti in izboljšanje odvračanja, zračne obrambe in kolektivne obrambne drže vzdolž vzhodnega krila, vključno z začetkom operacije Vzhodna straža in razvojem celega spektra ukrepov v okviru te operacije;

4. poziva Svet in Komisijo, naj povečata uspešnost in učinek sankcij proti Rusiji, da ne bo mogla več nadaljevati brutalne vojaške agresije proti Ukrajini in ogrožati varnosti drugih sosednjih držav; poziva k takojšnjemu sprejetju prepričljivega 19. svežnja sankcij proti glavnim virom ruskih prihodkov; poziva Svet, naj skupaj s svojimi ameriškimi partnerji ohrani in razširi svojo politiko sankcij proti Rusiji ter uporabi podobno politiko sankcij za vse države, ki ji pomagajo, med drugim za Belorusijo, Iran in Severno Korejo, ter naj sankcionira kitajske subjekte, ki ji dobavljajo blago z dvojno rabo in vojaško blago, bistveno za proizvodnjo brezpilotnih letalnikov in raket; poziva k ciljno usmerjenim sankcijam proti ruski floti v senci in nadaljnjim ukrepom proti njej z uporabo vseh pravnih možnosti za zaustavitev, oviranje ali onemogočanje njenega delovanja, glede na njeno morebitno vpletenost v izstrelitev dronov, usmerjenih v kritično infrastrukturo; poziva Svet, naj vprašanje izogibanja sankcijam s strani zlonamernih subjektov, ki niso iz EU in imajo sedež v EU, obravnava sistematično, in sicer s temeljitimi preiskavami in strožjimi kaznimi za subjekte, ki kršijo sankcije ali ne ravnajo s primerno skrbnostjo pri nadzoru izvoza in preverjanju končnih uporabnikov; ponovno poudarja, da mora imeti vsaka oblika podpore, ki jo agresorju zagotavljajo države, kot so Iran, Severna Koreja ali Kitajska, neposredne posledice za vse druge odnose s temi državami, vključno s trgovino;

5. poudarja, da so EU in njene države članice še naprej trdno zavezane mednarodnemu redu, ki temelji na pravilih, in vsem diplomatskim

prizadevanjem za dosego celovitega, pravičnega in trajnega miru v Ukrajini ob polnem spoštovanju njene suverenosti, neodvisnosti in ozemeljske celovitosti znotraj njenih mednarodno priznanih meja; v zvezi s tem poziva države članice in EU, naj tesno in učinkovito usklajujejo svoje diplomatske pobude v večstranskih organizacijah, tudi v OZN, da bi se zoperstavile ruskemu sistematičnemu kršenju mednarodnega prava;

6. poziva Komisijo in Svet, naj pripravita akcijski načrt ukrepov za preprečevanje stopnjevanja ruskega hibridnega vojskovanja proti EU na kopenskem, zračnem, pomorskem in digitalnem področju ter za boj proti njemu; poudarja, da bodo tovrstni okviri zagotovili možnosti za povračilne ukrepe EU, ki bodo ustrezali resnosti in intenzivnosti sovražnih dejavnosti proti EU; poziva države članice, naj v sodelovanju z zaveznicami Nata pregledajo pravila delovanja za vse vrste groženj in zagotovijo, da bodo ustrezna za odzivanje na najbolj inovativne grožnje; poudarja, da mora EU pokazati odločenost in jasno opozoriti, da bodo vsakemu poskusu tretje države, da bi kršila suverenost držav članic, nemudoma sledili povračilni ukrepi;

7. poudarja, da so številne sabotaže in hibridne dejavnosti, ki jih Rusija izvaja proti EU, terorizem, ki ga podpira država, tudi če ne dosegajo ravni oboroženega napada; zato poudarja, da je treba za sovražne dejavnosti Rusije, s katerimi krši ozemeljsko suverenost držav članic EU, spodkopava celovitost njihovih institucij in neposredno ogroža varnost civilnega prebivalstva, uporabiti razpoložljive pravne okvire za boj proti terorizmu; poziva Komisijo, naj kot enega od ukrepov za omejitev ruske zmogljivosti za izvajanje državnega terorizma začne postopek, da se Rusija opredeli kot tretja država z visokim tveganjem zaradi pranja denarja in financiranja terorizma v skladu z Uredbo (EU) 2016/1675[1];

8. obsoja Rusijo zaradi namernega motenja in slepljenja signalov GNSS (vključno z GPS) v regijah Baltskega in Črnega morja ter na drugih območjih, kar povzroča veliko varnostno tveganje za civilno letalstvo in pomorski promet; opozarja, da je Svet Mednarodne organizacije civilnega letalstva zahteval, da Rusija izpolni svoje mednarodne obveznosti iz Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu in poskrbi, da se te motnje takoj prenehajo; poziva Svet in Komisijo, naj sprejmeta ustrezne ukrepe za izvajanje zadostnega pritiska na Rusijo, da bo ustavila te zlonamerne dejavnosti, ter za povečanje stabilnosti satelitskih navigacijskih storitev in njihove odpornosti proti motnjam;

9. poziva, naj se revidira proces načrtovanja zmogljivosti EU; je prepričan, da bi moral proces določanja glavnih ciljev poleg kriznega

---

[1] Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1675 z dne 14. julija 2016 o dopolnitvi Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z opredelitvijo tretjih držav z visokim tveganjem, ki imajo strateške pomanjkljivosti (UL L 254, 20.9.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2016/1675/oj).

upravljanja zajemati tudi kolektivno obrambo, kar vključuje celotni spekter zmogljivosti na podlagi nacionalnih in mednarodnih ciljev glede zmogljivosti; meni, da bi morala EU preučiti možnost uvedbe zahtev za porazdelitev zmogljivosti za države članice, podobno kot je v Natovem modelu; meni, da bi ta proces lahko potekal v okviru evropskega obrambnega semestra; vztraja, da je nujno treba preiti na pravo evropsko obrambno unijo, ki bo dopolnjevala Nato in gradila na že obstoječih okvirih, kot so tisti iz bele knjige za evropsko obrambo – Pripravljenost 2030, in jih bo tudi presegla; poudarja, da se lahko EU na vse resnejše grožnje Rusije učinkovito odzove le s tesnejšim povezovanjem, usklajevanjem in združevanjem virov; ponovno poudarja, da je zaščita suverenosti in ozemeljske celovitosti vseh držav članic temeljno načelo EU, in poudarja, da je potreben takojšen, odločen, enoten in sorazmeren odziv za zaščito državljanov in kritične infrastrukture;

10. poziva k razvoju v smeri vzpostavitve evropske strukture poveljevanja in nadzora, ki ne bo zgolj upravljala krize v skladu s skupno varnostno in obrambno politiko, temveč bo delovala tudi kot enakovredna Natovemu vrhovnemu poveljstvu zavezniških sil v Evropi (SHAPE); dodaja, da naj bi ta struktura Natovo vrhovno poveljstvo dopolnjevala, da se njuno delo ne bi podvajalo, poleg tega bi zagotavljala ustrezna sredstva Vojaškemu štabu EU; poudarja pomen okrepljenega usklajevanja, vključno z morebitno ustanovitvijo stalne medinstitucionalne krizne celice za Rusijo, ki bi bila zadolžena za spremljanje v dejanskem času, hitro izmenjavo informacij in hitro operativno odločanje; meni, da je nedavno vdiranje v zračni prostor EU katalizator za hiter in temeljit razvoj na področjih, kot so izmenjava obveščevalnih podatkov, skupna logistika ter interoperabilnost varnosti in usklajena nabava; poziva k tesnejšemu sodelovanju med Natom in EU, da bi okrepili evropsko obrambo in odvračanje; poudarja, da v okviru Nata potrebujemo trden, natančno opredeljen evropski steber, ki bo lahko branil svojo suverenost, se spoprijel z rusko grožnjo ter deloval neodvisno od Nata in ga dopolnjeval;

11. poziva k večji usklajenosti, enotnosti in solidarnosti med državami članicami, institucijami EU in strukturami Nata za spremljanje, prestrezanje in nevtralizacijo sovražnih dronov, tudi s skupnim usposabljanjem, urjenjem in vajami ter izmenjavo operativnih obveščevalnih podatkov; poudarja, da je treba vzpostaviti skupne centre za poveljevanje in nadzor za vse prihodnje pobude z brezpilotnimi letalniki ali za ukrepanje proti njim; poudarja, da je treba vse zmogljivosti na področju brezpilotnih letalnikov v celoti vključiti v konvencionalne sile zračne obrambe in zagotoviti, da bodo njihovi sistemi interoperabilni z Natovo strukturo integrirane zračne in raketne obrambe; priporoča vzpostavitev strukturiranih mehanizmov za stalno izmenjavo znanja, tudi v okviru EU-Nato, zlasti na hitro razvijajočih se področjih digitalne obrambe in kibernetskih zmogljivosti, da bi racionalizirali skupne vaje in interoperabilnost med državami članicami;

12. poziva EU in njene države članice, naj organom priskrbijo sredstva za boj proti dronom na lokacijah kritične infrastrukture, kot so letališča in elektrarne; ugotavlja, da morajo biti ta sredstva primerna za civilno okolje in slediti modelu večplastne obrambe z več sistemi, ki lahko drone onesposobijo kinetično in elektronsko;

13. poudarja, da je treba države članice vzdolž vzhodnega krila Nata in v črnomorski regiji podpreti pri razvoju zmogljivosti za zbiranje obveščevalnih podatkov ter odkrivanje in sledenje grožnjam, ki izvirajo zunaj zunanjih meja EU, kot so hibridne operacije, napadi na kritično infrastrukturo, instrumentalizirane migracije ali vdori dronov, da okrepili situacijsko zavedanje EU in njeno zmogljivost za učinkovito predvidevanje groženj; poudarja, da bi morale te zmogljivosti vključevati sisteme za nadzor dronov in druge tehnologije, s katerimi bo mogoče v obmejnih regijah EU izvajati zračni nadzor ter prestrezati grožnje iz zraka; poudarja, da je učinkovit, večplasten izvidniški in obrambni sistem bistvenega pomena za zaščito državljanov in kritične infrastrukture ter za uspešno odvračanje;

14. poziva države članice in Evropsko obrambno agencijo (EDA), naj nemudoma utrdijo projekt stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO), imenovan integrirani večplastni zračni in raketni obrambni sistem (IMLAMD), zlasti proti grožnji, ki jo predstavljajo poceni brezpilotni letalniki, in v skladu z Natovo strukturo integrirane zračne in raketne obrambe, da bi odkrili in prestregli vse grožnje iz zraka, ki prihajajo iz držav zunaj EU, zlasti vzdolž vzhodnega krila; vztraja, da so evropske naložbe v precizne oborožitvene sisteme dolgega dosega in okrepljeno zračno obrambo ključne za odvračanje in zmanjšanje tveganja, da bi Rusija izkoristila ranljivosti, ter za zaščito državljanov in kritične infrastrukture; poudarja, da bi se morale za projekte, povezane s temi zmogljivostmi, uporabljati višje stopnje financiranja Evropskega obrambnega sklada, kot že velja za projekte stalnega strukturnega sodelovanja;

15. poziva Komisijo, naj tesno sodeluje s skupino Evropske investicijske banke in Evropsko obrambno agencijo, da bi oblikovali celosten pristop, v katerem bo razvoj zmogljivosti združen s financiranjem, ter naj prilagodi svoje instrumente politik na področju obrambe in obrambne industrije; poziva države članice, naj močno povečajo kader in proračun Evropske obrambne agencije, da bo mogoče ustrezno in pravočasno okrepiti zmogljivosti ter skupno nabavo, Evropsko obrambno agencijo pa poziva, naj oblikuje namenski, prožen proračun za brezpilotne letalnike, ki bo zajemal celoten življenjski cikel teh zmogljivosti; poudarja, da so nujne naložbe v drone in protidronsko opremo; pozdravlja, da sta bila za povečanje proizvodnje, zavarovanje dobavnih verig ter podporo udeležbi malih in srednjih podjetij v sektorju brezpilotnih sistemov uporabljena instrument SAFE in kapitalski instrument za obrambo;

16. pozdravlja pobudo EU za protidronski zid, ki so jo naznanili

predsednica Komisije Ursula von der Leyen, komisar Andrius Kubilius in podpredsednica Komisije/visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Kaja Kallas, pa tudi pobudo za varovanje vzhodnega krila, pri čemer ugotavlja, da je, če se želi izpolniti ambiciozen rok, ki ga je komisar Kubilius omenil za dokončanje te pobude, potreben hiter začetek izvajanja v sklopu širšega obrambnega ščita vzdolž vzhodnega krila EU in Nata v odziv na ponavljajoče se ruske kršitve zračnega prostora, hkrati pa poudarja, da je treba zagotoviti celovito pokritost vseh držav članic vzdolž južnega krila, ki se spoprijemajo z neposrednimi varnostnimi izzivi; poziva Komisijo, podpredsednico/visoko predstavnico in države članice, naj v tesnem sodelovanju z Natom pospešijo oblikovanje konkretnega in operativnega načrta za hitro napotitev; poziva Komisijo, naj na zasedanju Evropskega sveta 23. in 24. oktobra 2025 predstavi skladen načrt; priznava, da so visoki stroški prestrezanja dronov velik izziv, in poziva k skupnim programom za spodbujanje razvoja stroškovno učinkovitih zmogljivosti obrambe pred brezpilotnimi letalniki;

17. poziva Komisijo, naj hitro obravnava vse zahteve držav članic v zvezi s prostovoljnim prilagajanjem nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi ugodili zahtevam po finančnih sredstvih za razvoj zmogljivosti brezpilotnih letalnikov;

18. poudarja, da je treba obvezno okrepiti pomorski nadzor, in meni, da je treba zaradi nove operativne razsežnosti hibridnega vojskovanja vključiti pomorsko varnost in strategije za obrambo pred brezpilotnimi letalniki, tudi z okrepljenimi zmogljivostmi za podvodni nadzor; pozdravlja začetek operacij pod vodstvom Nata, na primer operacije Baltska straža, s katerimi se želi zaščititi kritično podmorsko infrastrukturo in izboljšati spremljanje situacije v pomorstvu; poudarja pomen strategije EU za Črno morje in vozlišča za pomorsko varnost, s katerima se želi povečati pomorsko zaščito in varnost;

19. poziva Komisijo, naj tesno sodeluje s predstavniki proizvajalcev brezpilotnih letalnikov v državah članicah, tudi takšnimi, ki proizvajajo brezpilotne letalnike z dvojno rabo in satelite;

20. poziva, naj se glede na širitev proizvodnje brezpilotnih letalnikov poveča in dodatno diverzificira oskrba s surovinami, in v zvezi s tem poudarja, kako pomemben je akt EU o kritičnih surovinah[1], ki je izhodišče za celovito, povezano in strateško ukrepanje; poudarja strateški pomen partnerstev EU z Ukrajino, Kanado in Latinsko

---

[1] Uredba (EU) 2024/1252 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

Ameriko;

21. poudarja, da tehnološki razvoj brezpilotnih letalnikov zahteva prožnost in hitre posodobitve, ki jih je treba olajšati s prihodnjimi pobudami EU; ugotavlja, da bo EU verjetno dala prednost naprednim, dragim in najsodobnejšim rešitvam, ki pogosto precej zamujajo; poziva k stalnim naložbam v obrambne inovacije in tehnologijo, da bi podprli evropsko obrambno tehnološko-industrijsko bazo ter odpravili naložbene in raziskovalne vrzeli na področju obrambne tehnologije, pri čemer ugotavlja, da bi bilo treba načrtovanje, raziskave, razvoj, javno naročanje in upravljanje zmogljivosti izvajati skupaj in skozi evropsko prizmo; poudarja strateški pomen obrambne proizvodnje in izpostavlja, da je treba poskrbeti, da jo bo mogoče v kriznem obdobju naglo povečati; poziva države članice, naj si prizadevajo za regulativno okolje in postopke javnega naročanja, ki bodo usklajevali in povezovali obstoječi evropski ekosistem s strateškimi partnerji;

22. ugotavlja, da zmogljivosti brezpilotnih letalnikov terjajo občutno pospešitev zmogljivosti vojaške mobilnosti, pa tudi hitre čezmejne premike opreme in osebja, zlasti s poudarkom na mejnih kontrolah, carinskih režimih in postopkih carinjenja; poudarja, da sta za verodostojno odvračanje potrebna okrepljena, resnična in učinkovita vojaška mobilnost v vseh koridorjih EU ter varovanje meja; poziva institucije EU, naj v naslednjem večletnem finančnem okviru odobrijo predlagano desetkratno povečanje sredstev za vojaško mobilnost in močno vlagajo v infrastrukturo z dvojno rabo, zlasti v najbolj izpostavljenih regijah; v zvezi s tem ugotavlja, da je še vedno potrebno vojaško schengensko območje, ki bi olajšalo učinkovito gibanje obrambnih virov po vsej EU; je seznanjen s predlogom Komisije za omnibus o vojaški mobilnosti, s katerim želi obravnavati to zahtevo;

23. poudarja, da so potrebni cilji za razvoj brezpilotnih letalnikov ter obrambnih sistemov, da bi zagotovili celovite zmogljivosti na področju brezpilotnih letalnikov; poziva Komisijo, naj za obrate za proizvodnjo brezpilotnih letalnikov predlaga izvzetje iz okoljske zakonodaje EU;

24. poziva države članice in Komisijo, naj se povsem posvetijo spremembi ustreznih evropskih in nacionalnih regulativnih okvirov, da bi v prihodnje olajšali pridobivanje zmogljivosti za brezpilotne letalnike in obrambo pred njimi, zlasti v zvezi s sodelovanjem oboroženih sil; pozdravlja vse konkretne projekte za zapolnitev vrzeli v zmogljivosti na področju dronov in boja proti njim ter za vzpostavitev večplastnega in globokega območja tehnološko naprednih sistemov; poziva države članice, naj razmislijo o tem, da bi te projekte pripravili z uporabo okvira evropskih obrambnih projektov skupnega interesa;

25. poudarja, da so očitne ruske provokacije aktivna strategija

hibridnega vojskovanja, s katerim se sejeta strah in nezaupanje, njihov namen pa je preskusiti in destabilizirati družbe držav članic EU in zaveznic Nata; zato poudarja, kako pomembna je odporna in pripravljena družba, kot je poudarjeno v priporočilih iz Niinistöjevega poročila o evropski civilni in vojaški pripravljenosti; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo za hiter začetek izvajanja evropske strategije notranje varnosti (ProtectEU) in strategije pripravljenosti, da bi vzpostavile celovito pripravljenost in zaščito pred grožnjami zaradi ruskih kršitev evropskega zračnega prostora in drugimi grožnjami; poudarja, da je treba v sedanjem in naslednjem večletnem finančnem okviru dodeliti zadostna evropska sredstva za ta namen; priporoča razvoj celovitih nacionalnih strategij civilne obrambe proti zračnim in raketnim grožnjam, vključno s sistemi brezpilotnih letalnikov, da se zagotovi pripravljenost na nacionalni, regionalni, občinski, lokalni in gospodinjski ravni, pri čemer naj te strategije dajejo prednost sistemom zgodnjega opozarjanja za lokalno prebivalstvo, jasnim navodilom, kako se odzvati, ter zavarovanim prostorom (zaklonišča);

26. želi spomniti, da v skladu z Uredbo (EU) št. 833/2014[1] zrakoplovi, ki so registrirani v Rusiji ali jih upravljajo ruski prevozniki, ne smejo leteti v Evropsko unijo, pri čemer pa obstajajo omejene izjeme; želi nadalje spomniti, da kljub temu, da po sestrelitvi letala družbe Malaysia Airlines 17 trenutno noben letalski prevoznik EU ne leti v zračni prostor Ruske federacije, iz njega ali čez njega, številni prevozniki iz držav, ki niso članice EU, to še vedno počnejo kljub tveganjem, povezanim z vojno, in kljub temu, da morajo Rusiji plačati takse za prelet; poudarja, da se ocenjuje, da Rusija iz naslova teh taks za prelete samo za lete, ki jih kitajski letalski prevozniki opravijo z letališča Schiphol, vsako leto prejme približno 18 milijonov EUR; želi spomniti, da zračni promet med EU in Kitajsko trenutno urejajo dvostranski sporazumi med državami članicami in Kitajsko; poziva Komisijo in države članice, naj glede na obsežno vojaško agresijo v Ukrajini ponovno pregledajo dvostranske sporazume in predlagajo ukrepe, da Rusija ne bi več prejemala taks za prelete;

27. poudarja potrebo po tesnejšem civilno-vojaškem usklajevanju zračnega prostora; v zvezi s tem poudarja, da je potreben celosten pristop, osredotočen tudi na boljše opremljanje policijskih in civilnih organov s sredstvi za odkrivanje dronov in obrambo pred njimi; podpira razširitev skupnih simulacijskih vaj in vaj prestrezanja, ki vključujejo civilne organizacije, organizacije odkrivanja in pregona in vojaške organizacije, da bi izboljšali pripravljenost na grožnje na več področjih; poudarja, da bi bilo treba take vaje izvajati redno, da bi omogočili trajno pripravljenost in interoperabilnost;

28. poziva Komisijo in države članice, naj skupaj razvijejo varne,

---

[1] Uredba Sveta (EU) št. 833/2014 z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 229, 31.7.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

zanesljive in odporne sisteme komuniciranja in izmenjave informacij, ki jih bodo organi kazenskega pregona, varnostne agencije in civilne institucije uporabljali za varnostne zadeve, zlasti v kriznih časih; znova poudarja, kako pomembno je izboljšati kibernetsko varnost in strateško komuniciranje o tveganjih in zaščitnih ukrepih za krepitev kolektivne odpornosti;

29. poziva države članice, naj aktivirajo člen 42(7) PEU, kadar takšna groba agresivna dejanja pomenijo oboroženi napad ali so del priprav na skorajšnji napad; poziva EU in države članice, naj določijo operativne postopke in mehanizme za primer, če bi katera od držav članic aktivirala člen 42(7) PEU

30. poziva, naj se glede na stalen pritisk, ki ga z instrumentaliziranimi migracijami na zunanjih mejah EU izvajata Rusija in Belorusija, okrepi vzhodna meja EU, da bi vse tehnološke in operativne vrzeli v zraku, na kopnem ali v vodi odpravili takoj, ko se pojavijo, ter državam članicam ponudili hitro in prožno podporo;

31. poziva, naj se obrambno sodelovanje z Ukrajino občutno izboljša, zlasti ko gre za tehnologijo dronov in obrambo pred njimi, vključno s krepitvijo industrijskega sodelovanja med državami članicami in Ukrajino; poziva Komisijo in države članice ter njihove obrambne industrije, naj razmislijo o tem, da bi podprli ukrajinsko obrambno industrijo, vlagali vanjo ter z njo sodelovali, da bi po vzoru danskega modela izkoristile ves potencial proizvodnih zmogljivosti v Ukrajini; prav tako poziva države članice in njihove obrambne industrije, naj ustanovijo skupna podjetja in vzpostavijo partnerstva z Ukrajino za skupni razvoj obrambnih proizvodov v EU, zlasti na področju dronov, protidronskih tehnologij in zmogljivosti za napade na dolge razdalje;

32. pozdravlja napoved ukrajinskega predsednika Volodimirja Zelenskega, da bo Ukrajina zagnala proizvodnjo lastniških obrambnih tehnologij za tujino in začela izvažati v evropske partnerske države in članice zveze Nato; se zaveda, da je Ukrajina pri proizvodnji dronov in razvoju tehnologij za obrambo pred njimi pridobila pomembno znanje in izkušnje, ter pričakuje, da se bo to znanje posredovalo tudi EU in državam članicam, pri čemer velja upoštevati tudi morebitni prispevek ukrajinskega vojaškega in industrijskega strokovnega znanja, pridobljenega med rusko invazijo; poziva Komisijo, naj skupaj z Evropsko obrambno agencijo usklajuje nakup licenc za brezpilotne letalnike od Ukrajine, da bi omogočila njihovo proizvodnjo državam članicam, ki si tega želijo; nadalje poziva države članice, naj formalizirajo sodelovanje in vzpostavijo strukture za lažjo izmenjavo pridobljenih izkušenj, tehničnega znanja in dobrih praks, tudi v okviru EU in Nata; poziva k sodelovanju med EU in Natom pri institucionalizaciji izkušenj, pridobljenih na ukrajinskih bojiščih, in sicer z vključevanjem doktrinalnih in tehnoloških inovacij v priprave na sodobne bojne razmere;

33. poziva, naj se hitro dokončno pripravi in začne skupaj z

instrumentom SAFE uporabljati zakonodaja EDIP, da bi lahko dodelili sredstva za učenje od Ukrajine in podporo pri vojskovanju z brezpilotnimi letalniki; priznava stalno vlogo koalicije za drone pri standardizaciji sistemov brezpilotnih letalnikov, njeno ključno pomoč Ukrajini in vlogo, ki jo ima pri tem, da države članice lahko sledijo hitro spreminjajočim se zahtevam na bojišču;

34. poudarja, da nedavna agresivna dejanja Rusije ne bi smele odvrniti in tudi ne bodo odvrnile EU in držav članic od njihove vztrajne predanosti zagotavljanja podpore Ukrajini pri njeni neodtujljivi pravici do samoobrambe, in opozarja, da varnost Ukrajine prispeva k varnosti celotne Evrope; poudarja, da je pomoč Ukrajini pri krepitvi zmogljivosti za zračno obrambo bistvena, saj bi z delovanjem v ukrajinskem zračnem prostoru zmanjšali tveganje, da bi droni dosegli ozemlje EU; meni, da bosta izid vojne in stališče mednarodne skupnosti imela ključno vlogo, ki bo vplivala na prihodnje agresivno delovanje Rusije v Evropi in zunaj nje; poziva vse države članice, naj nemudoma zagotovijo dodatno vojaško pomoč in sodelujejo pri skupnem javnem naročanju dodatnih zmogljivosti za Ukrajino, zlasti streliva za zračno obrambo; poziva, naj se odpravijo omejitve glede uporabe zahodnih oborožitvenih sistemov, ki so bili dobavljeni Ukrajini, za napade na vojaške objekte na ruskem ozemlju, saj se ti uporabljajo za napade na ukrajinsko prebivalstvo in kritično civilno infrastrukturo;

35. znova poziva države članice, naj skupaj s partnericami iz skupine G7 nemudoma podprejo predlog Komisije, da se vsa zamrznjena ruska sredstva uporabijo kot osnova za večje subvencije in posojila Ukrajini, pri čemer je vračilo odvisno od tega, ali bo Rusija v prihodnje plačala vojno odškodnino, saj gre za pravno trden in finančno pomemben način za ohranjanje in povečanje podpore EU za vojaške potrebe Ukrajine, vključno s protidronsko obrambo;

36. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, generalnemu sekretarju Nata ter predsedniku in parlamentu Ukrajine.